

УДК 378:81'243

РЕАЛІЗАЦІЯ МОРАЛЬНО-СУСПІЛЬНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

У статті представлено шляхи розгляду морально-суспільних проблем молоді у процесі формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. Автором піднімаються питання проблем виховання, кохання, сімейно-шлюбних відносин, стосунків між жінкою і чоловіком, міжлюдського розуміння шляхом діалогу. Наводяться приклади професіоналізації майбутніх випускників університетів шляхом формування іншомовного навчального середовища у процесі вивчення іноземних мов.

Ключові слова: мораль, студенти, кохання, розуміння, кінострічка «Заборонене кохання» (Туреччина, 2008), професійно орієнтоване іншомовне навчальне середовище, університет.

Постановка проблеми дослідження. Соціальна ситуація розвитку людини на стадії професійної підготовки визначається новим соціальним статусом особистості (студент), іншими умовами спілкування і діяльності, більшою соціальною незалежністю. На цій стадії головною стає навчально-професійна діяльність, у межах якої відбувається подальше формування професійної спрямованості, закладаються основи професійної компетентності суб'єкта діяльності і відбувається розвиток його професійно важливих якостей. За даними вчених, у значної кількості студентів спостерігається криза професійного вибору, який виявляється у незадоволенні окремими навчальними дисциплінами, у розчаруванні щодо майбутньої професії, падінні інтересу до навчання. Зазвичай така криза долається зміною навчальної мотивації на саме професійну, але, на жаль, деякі студенти міняють профіль підготовки. 70% студентів вищої школи планують продовжити у подальшому свою освіту [3, с. 99–100].

Зазначимо, що в кожній окремій групі студентів (за спеціальністю навчання) професіоналізації підлягає конкретний напрямок їхньої підготовки, який містить різний зміст професійної практичної діяльності. Тому хто працює з клієнтами (соціальні робітники, психологи, педагоги) ціннісним стає навичка співпереживання. Для тих, хто формалізує реальність (соціологи, юристи), цінністю стає навичка повсякденної раціональності. Для тих, хто конструює реальність із текстів (філософи, філологи), цінністю стає навичка інтертекстуальності. Однак вчені застерігають, що це, як наслідок, може вилитися у професійний інфантилізм. І наводять приклад підготовки філософів, які знають як говорити, але не знають що говорити. Це дає свободу від відповідальності, і визначається як «інтелектуальний інфантилізм» – дистанція між інтелектуалом і центральними предметними практиками, коли відбувається

відторження професійної ідентичності. Такі люди ніколи не скажуть про себе: я – філософ, вони будуть визначати себе як викладачів філософії [5, с. 49–50].

З огляду на викладене посилюється актуальність проблеми освітнього процесу – підготовки майбутнього професіонала в умовах університету.

Але, водночас, на думку І.Б.Слоневської, освіта, будучи соціокультурним чинником формування особистості, висуває питання не лише ціннісного виховання, а і про ціннісне навчання, що має кінцевим результатом не стільки знання, скільки формування аксіологічного світогляду, в основі якого мають бути покладені принцип єдності особистісного і професійного розвитку студента на основі загальнокультурної підготовки. Йдеться про освіту, де загальноосвітня, культурна і морально-виховна функції мають розгортатись у парадигмі пріоритету інтересів людини і загальнолюдських цінностей. Адже, «викладаючи конкретну навчальну дисципліну, викладач нерідко звужує її предметне поле до вузького кола спеціальних знань, забуваючи при цьому про людину, її потреби та інтереси, яким той же предмет має бути підпорядкованим, бо найважливішою метою освіти повинна виступати саме «міра людини» [6, с. 1]».

Зважаючи на те, що навчальна дисципліна «Іноземна мова» за професійним спрямуванням є обов'язковим предметом під час навчання у вищій школі, **метою статті** є виховний та професійний принципи навчання ІМ, які є складовими у формуванні ПОІНС, шляхом розгляду зі студентами (будь-якого напрямку підготовки) людських гуманістичних цінностей: життя, здатності до розуміння іншого, до співчуття у міжособистісних стосунках та вибудовування їх шляхом діалогу.

У турецькій кінострічці «Заборонене кохання» (2008) [7], екранізованої за однойменним романом турецького письменника «Заборонене кохання» («Aşk-i memnu», 1900) Халіди Зія Ушаклігіля (1866–1945), у кімнаті юної Ніхаль часто впадало в очі величезне фото американської кінозірки Мерилін Монро. На думку студентів цій фотографії дизайнери серіалу не просто так «знайшли місце саме в кімнаті дівчини», а тому що «Ніхаль змінила повністю інтер'єр у своїй кімнаті за порадами кузена Бехлюля», «Мерилін Монро захоплювалися усі чоловіки і зараз захоплюються», «дуже гарна жінка», «Мерилін Монро – секс символ», «еталон жіночої краси», «Бехлюль хотів, щоб із Ніхаль вийшла Мерилін Монро або, щоб вона стала більш жіночою» і т.п. Студентам пропонується висловити своє розуміння і ставлення до сказаного кінозіркою щодо самогубства і цінності життя, адресованого молоді:

1. «When you're young and healthy you can plan on Monday to commit suicide, and by Wednesday you're laughing again» (Marilyn Monroe, 1926–1962).

This is a great quote from Marilyn Monroe because it highlights the ability of mood and circumstances to change by the day, especially among young people. One day you may be dealing with a bad breakup or traumatic event and want to end it all, the next day you may have found a new friend or someone to love and are grateful that you stuck around. This quote does a good job of summing up life: some days you experience pain, but pleasure will eventually follow. [8]

Наступна цитата для обговорення з вихованцями належить сучасній американській письменниці і сценарісту Тіффані ДеБартоло (1970 р.нар.):

2. «Did you really want to die? No one commits suicide because they want to die. Then why do they do it? Because they want to stop the pain» (Tiffanie DeBartolo).

In most cases, this quote is highly accurate. Other than suicide for various religious or philosophical reasons, most people don't really want to die, they just want to stop the pain. If those who are suffering could find a way to introduce more pleasure into their lives and actually enjoyed being alive, they likely wouldn't even consider suicide. Suicidal thoughts signify that there is significant pain and/or some sort of dysfunction in life. Innate human instinct makes the act of suicide against our nature as human beings.

Вислів відомого американського музиканта Джерарда Уэйа (1977 р.нар.) також стає предметом обговорення:

3. «There was a moment in my life when I really wanted to kill myself. And there was one other moment when I was close to that... But even in my most jaded times, I had some hope» (Gerard Way)

For anyone who is suicidal, it is important to realize that although circumstances may be difficult, you should always maintain hope that times will improve. If you feel depressed, something as simple as learning about the latest treatment developments or technology can help improve your mood.

Although you may feel as if you have already hit rock bottom and cannot recover, it is beneficial to remain hopeful that you'll experience happiness and pleasure in your future. No matter how much pain you currently feel, maintaining hope for the future can be a great way to cope.

Не можна лишити поза уваги сказане щодо суїциду Нобелівським лауреатом у галузі літератури (1957), французьким філософом, письменником, журналістом Альбером Камю (1913–1960):

4. «But in the end one needs more courage to live than to kill himself» (Albert Camus).

Most individuals believe that the act of suicide is cowardly. Whether it actually is cowardly is debatable. However, individuals that consider suicide tend to hold the belief that they are not courageous enough to deal with the pain that they are experiencing in life. In reality, the quote by Albert Camus is highly accurate based on the fact that it can take significant courage to continue living when your entire reality is ridden with pain.

5. «Should I kill myself, or have a cup of coffee?» (Albert Camus)

When it comes to the act of following through with suicide, many people experience indifference. This is very common among those with schizoid personality disorder – they may experience suicidal thoughts, but those thoughts may not be overwhelming enough to really matter. Additionally many people who are suicidal lack motivation to get out of bed, let alone actually plot a suicidal act. With this quote, the act of suicide is trivialized by suggesting that the author is more likely to attempt to experience a simple pleasure in life: having a cup of coffee [8].

Після опрацювання наведених вище цитат і пояснень до них (вони демонструються англійською мовою у кінці практичного заняття з ІМ, коли всі висказалися), просимо студентів знайти ключове слово, яке зустрічається у текстах. Вони констатують, що в усіх, крім останнього, присутнє слово «біль» (*pain*). Людина не хоче вмирати, але хоче зупинити біль, дисфункцію у житті. Тобто, кохання молодих людей (у нашому розгляді Біхтер і Бехлюля), принесло Біхтер нестерпні біль і страждання, з чим вона не змогла впоратися і ніхто не допоміг, не проявив емпатію до дівчини, навіть рідна матір не виявила розуміння до болю дочки. Біхтер і Бехлюль жорстоко вбивали своє кохання, і кожен бачив і спостерігав за стражданнями коханої людини. Не витримала Біхтер...

Розуміння розглядається науковцями як універсальна психологічна здатність і спосіб буття людини у світі. Виокремлюються дві умови розуміння: *мнемічна* (від гр. слова пам'ять), коли людина розуміє тільки те, що знаходить відгук в її пам'яті, та *цільова* (людина розуміє те, що відповідає її внутрішнім установам, прогнозам, гіпотезам. Якщо щось не відповідає її очікуванням, то першою реакцією буває нерозуміння). Але, якщо говорити про розуміння людиною людини, тобто про взаєморозуміння, то до двох основних умов розуміння (мнемічній та цільовій) в ситуації спілкування вчені додають ще дві, – *емпатична* (неможна зрозуміти людину не вступив в особисті стосунки з нею). А також *ціннісно-нормативна* умова, тому що розуміння завжди оснований на нашій уяві про належне. Кожна людина свіввідносить певну ситуацію з такою, яка повинна бути за її уявленням, яке будучи особистісним, – завжди суб'єктивне. Це пояснює те, що одну й ту саму подію різні люди сприймають по-різному, в залежності від того, в який контекст особистісного знання вони включають предмет, що розуміють. Цим пояснюється те, чому інколи одна

людина не розуміє іншу: тому що висловлювання і вчинки партнера не співпадають з уявленнями суб'єкта з тим, як на його думку, повинно бути. Суть розуміння містить зіставлення наявного і належного у собі [2, с. 81–82].

Наведені вище цитати та фрагменти їх тлумачення слугують засобом формування ПОІНС в умовах університету. Так, заслуговує на увагу на практичних заняттях з ІМ розгляд цитати, сказаної американською співачкою, поетесою, скрипачкою, композитором Емілі Отем (1979), яка експериментує, за її визначенням, у стилі «Вікторіанський індастріал» (*Victoriaindustrial*) на стику симфонічної музики, хеві метал й індастріал: **“Nothing in my life has ever made me want to commit suicide more than people’s reaction to my trying to commit suicide”** (Emilie Autumn).

There is significant stigma attached to individuals who attempt suicide. The fact that a person has attempted suicide can lead to others acting concerned. They may begin treating the person differently and/or acting as if they are a societal outcast for making the attempt. The reactions that people have when another person commits suicide can (in many cases), can further reinforce a person’s motivation for committing suicide. This suggests it is best to be mindful and supportive (of healing) as opposed to ignorant and complacent if you know someone who has attempted suicide [8].

В останньому фрагменті наголошується на необхідності вияву уваги, підтримки, розуміння стану людини та виявлення емпатії до її проблем.

Ученими виокремлено три основні форми розуміння: розуміння-узнавання, розуміння-гіпотеза, розуміння-об’єднання (або конструювання цілого із частин). У психології специфіка *розуміння* залежить від ситуації, в якій перебуває людина, і від задачі, яку вона вирішує. Але існує ще одна форма – *розуміння-з’ясування*, що виникає у діалозі двох людей, які до кінця не розуміють, що хочуть сказати. Така форма *розуміння-з’ясування в діалозі* (коли його учасники у процесі діалогу змушені вербалізувати свою думку і пояснити її співрозмовнику, розуміння виникає у точці дотику двох різних позицій) найменш досліджена у психології. Така форма розуміння розглядається психологами як взаємний процес визначення цілей кожного в діалозі. [2, с. 83].

Таким чином, вищесказане проілюструємо у наведеному нижче діалозі Біхтер і Бехлюля, а також просимо студентів визначити цілі кожного комуніканта та використати у своїх міркуваннях три основні форми розуміння:

Діалог Біхтер і Бехлюля у будинку на морі

Серія 54, ч.2, хв. 12.21 (укр.мова), серія 108, хв. 058.53 (рос.мова) [7]

Бехлюль: Біхтер?! (Біхтер на машині під їхала до будинку)

Біхтер: Наче, чекав мене?

Бехлюль: Ні, не чекав. Заходь.

Біхтер: Те, що ти сказав мені цієї ночі по телефону...«з одного боку – невинна любов Ніхаль, а з іншого – наш гріх»...

Бехлюль: Це – правда.

Біхтер: Що ж, я зі свого боку давно з цим покінчила. Тепер думаю про тебе – як ти вийдеш із цієї ситуації? Чи ти не думаєш виходити з неї?

Бехлюль: Чого ти приїхала, Біхтер?

Біхтер: Ти, справді, у складній ситуації. Я хочу тобі допомогти...

Далі з хв. 17.10 (хв. 1.03.42 на рос.мові)

Біхтер: Я одразу знала, що так буде..., з самого початку. Та ти не слухав. Уся ця брехня була тобі на користь. Ніхаль, здається, зовсім голову втратила через тебе. Весь час говорить про вашу розмову вчорашньої ночі. Цікаво, про що ви говорили? Ти дав їй надію?

Бехлюль: Зовсім ні. Намагався обережно пояснити все, але... вона така невинна... Я не хочу робити їй боляче.

Біхтер: Цього весілля не буде, Бехлюлю! Я і Ніхаль сказала про це, щоб не обманювалась.

Бехлюль: Як це так сталося?

Біхтер: Прямо так і сказала, що нічого не буде. Хтось мав її очі відкрити.

Бехлюль: Я не впізнаю тебе, Біхтер.

Біхтер: Я – та жінка, яку ти покохав, Бехлюлю. Досі та сама жінка. Та, що ризикувала заради тебе. Та, що натерпілась через твою боягузливість.

Бехлюль: Довіку про це будеш нагадувати?

Біхтер: Хіба неправда, що ти не наважився зі мною бути?

Бехлюль: Я думав про всіх. Про тебе, дядька..., Ніхаль. Ми не думали про наслідки, а мусили думати.

Біхтер: Ти кажеш, що в безвиході, а я тобі вихід вказую.

Бехлюль: Ти вказуєш не на вихід – це лабіринт! Біхтер, я задихаюсь! Не розумієш? Ці стосунки стали схожими на рабство... Ти мене зрозуміла... Не дивися так!

Біхтер: Зрозуміла. Учора, вночі, ти казав, що хочеш позбутися цих мук, а тепер кажеш «рабство»! А я ризикувала своїм шлюбом, щоб оце почути? Заради цього відкрилася тобі?

Бехлюль: Ти знову перетягуєш ковдру на себе. Ти не думаєш про людей, яким ми шкодимо.

Біхтер: Ти ж казав – це кохання... Не уявляв життя без мене... Я забула, що ти – Бехлюль... (виходить із будинку). *Бехлюль спустошеним поглядом, з тугою дивиться як Біхтер сідає в машину.*

У контексті літературної освіти, а формування ПОІНС передбачає ознайомлення студентів з іншомовною літературою (у наведеному нами прикладі фільм, знятий за мотивами турецького роману «Заборонене кохання» («Aşk-i memnu», 1900) Халіди Зія Ушаклігіля, право на демонстрацію якого було продано понад 20 телекомпаніям світу) принцип діалогізму має витокami ідеї діалогічного існування, сформульовані представником діалогічного персоналізму М.Бубером, та діалогічну теорію М.Бахтіна. М.Бубер вводить поняття реального (дійсного) діалогу, в якому кожен співрозмовник має на увазі один одного, хоче взаєморозуміння, взаємної відкритості. Поняття діалогу використовується, за Бахтіним, дуже широко: діалог визначається основою людської свідомості, загальною суттю гуманітарного мислення. Діалог є всеохоплюючим, а діалогічні стосунки передбачають рівноправність, відсутність дискримінації, незведеність до логічних умовиводів, народження істини в декількох свідомостях, наявність третього співрозмовника, який відіграє роль певної точки відліку (суд совісті, суд історії, суд Божий). Тільки за таких умов можна моделювати ситуації, які не вирішуються на знаннєво-репродуктивному рівні, а вимагають особистісного вибору рішення, розвитку самосвідомості, креативного мислення. Літературна освіта крізь призму принципу діалогізму дає змогу побачити складне переплетіння, зв'язки, впливи різних культур і літератур у єдиному всесвітньому культурологічному просторі. [6, с. 7]. Як у нашому прикладі, – турецький роман, турецька культура – це перетин багатьох культур і цивілізацій.

До того ж особливості конкретної особистості впливають по-різному на розуміння оточуючого середовища: люди з інтернальною спрямованістю уважають отримувати вказівки в неавторитарній формі, а рішення приймати в колегіальній, тоді як з екстернальною – навпаки; за методикою Кеттелла інших людей краще розуміють імпульсивні, товариські; за гендером «розуміння» та «взаєморозуміння» має різний сенс для чоловіків (когнітивність на першому плані, вони більш орієнтовані на статусні відносини) та жінок (емпатійна сторона). Жінки більш спрямовані на міжособистісні стосунки, а чоловіки на предметний світ і взаємостосунки з ним. *Причинами* взаємного непорозуміння є: 1) різна спрямованість інтересів, 2) чоловіки зазвичай засновують свої судження на узагальнених висновках, а жінки – на підставі конкретних фактів і спостережень. Так, найкраще розуміння виникає тоді, коли одна людина приймає роль лідера, ведучого, а інша – веденого. Якщо обидва уникають роль лідера або прагнуть до неї, то відсоток успішного взаєморозуміння – найнижчий. На думку В.Знакова щодо особливості взаєморозуміння у жінок, – значну роль відіграє непрямий смисл, тоді як чоловіки орієнтовані на прямий смисл висловлювань. Це заважає взаєморозумінню не тільки між чоловіком і жінкою, але і в стосунках між жінками. Діє механізм проєкції, коли жінка починає інтерпретувати зовсім

не те, що сказано іншою, а те, що вона думає про те, що сказала інша і приписує їй такий смисл, який вона і не мала на увазі [2, с. 83–85].

Розглянемо ситуацію, коли Біхтер загубила сережку під час побачення з Бехлюєм у теплиці. Наведемо приклади її діалогу з мадемуазель Деніз про загублену річ вночі та вдень, а також Бехлюля з нею.

Діалог 1. Пошуки сережки в саду вночі

(серія 79, 0.04.50 хв) [7]

Біхтер і Ніхаль зустрілися у саду.

Ніхаль: А где Бехлюль?

Біхтер: Не знаю. Наверху его нет?

Ніхаль: Нет. (пристально смотрит на Біхтер)

Біхтер: Что-то не так?

Ніхаль: Ты потеряла вторую серьгу...

Появляється в саду Деніз: Я не могла спать...хочу поговорить с Ніхаль. (обращается к Біхтер) *Вы что-то потеряли?*

Ніхаль: Уронила серёжку. Думает, что найдёт такую маленькую вещь в такой темноте.

Біхтер: Да, действительно. Завтра поищу.

Деніз: Завтра утром мы поищем все вместе, если хотите.

Біхтер: Нет, не нужно. Не так уже это важно...

Ситуація 2. Розмова про загублену сережку за сніданком

(серія 80, хв. 1.17.20) [7]

Деніз: О, Вы нашли свою серьгу!

Аднан: Дай, посмотрю... А где нашла?

Біхтер: В комнате.

Деніз: Ну, вот, а Вы искали в саду.

Ніхаль: Да. И ещё в темноте, около парника.

Аднан: Что же, хорошо, что нашлась.

Ситуація 3. Розмова про загублену сережку Бехлюля і Деніз

(серія 80, хв. 1.19.33) [7]

Бехлюль: Мадемуазель, мы можем поговорить?

Деніз: Конечно... Я заинтригована, что происходит, Бехлюль?

Бехлюль: Я очень хорошо понижаю, на что Вы намекаете. *Вы бросаете вызов.*

Деніз: Не поняла...

Бехлюль: Мадемуазель, не играйте со мной, *Вы ведь не зря подняли тему за столом про серьги?*

Деніз: Вы говорите про серьги госпожи Біхтер?

Бехлюль: Да.

Деніз: И на что же я намекаю?

Бехлюль: А как по-Вашему?

Деніз: Прошлой ночью госпожа Біхтер искала в саду свою серёжку. А сегодня, увидев серьги на ней, я удивилась, как она смогла их найти в такой темноте. *Поэтому и спросила.* А как я должна была поступить? Не спрашивать? *Нет, я действительно, не понимаю.* *Бехлюль, Вы можете объяснить, что происходит?*

Як бачимо із наведених прикладів, Біхтер приписує словам гувернантки те, що її хвилює, про що вона весь час думає, говорить про це з Бехлюєм: чи бачила їх Деніз у теплиці вночі. Це розглядається однією з причин жіночого взаємного нерозуміння.

Завдання. Надайте відповідь на запитання і наведіть приклади з фільму «Заборонене кохання», які доводять Вашу думку:

1. Чи було бажання зрозуміти один одного як у Біхтер, так і у Бехлюля? 2. Чи було у них розуміння того, що вони розуміють один одного? 3. Чи хотіла зрозуміти Біхтер її мати Фердес? 4. Чи було у Ніхаль та Бехлюля розуміння того, що вони розуміють один одного? 5. Визначте ролі лідера та веденого у парах Біхтер–Бехлюль, Бехлюль–Ніхаль, Біхтер–Аднан, Фердес–Читін,

Пейкер–Ніхат.

Учені, які вивчають поведінку чоловіків щодо поводження у любовних стосунках, наголошують, що у них потреба в любові нерідко приймається за саме любов. Перешкоди перетворюють її в пристрасть, а задоволення вбиває її. Ймовірно, це теж пов'язано з чоловічою природою, налаштованою на боротьбу, на подолання труднощів: адже, по суті, все життя чоловіка і складалося із зустрічей з труднощами, небезпеками і їх подоланням (*це було присутнє, тому що Біхтер була дружиною дядька, який виховав Бехлюля, репліка наша*). Це був основний шлях чоловічого розвитку і самоствердження. Домігшись любові жінки, чоловік стає байдужим до неї: для нього це «пройдений етап», попереду – нові цілі, але якщо він сам не закохався по-справжньому (*фактично недовгі стосунки з Ніхаль вже стали драгувати Бехлюля, але слово честі, яке він дав дядькові тримало ще його, репліка наша*). Тому найвірніший спосіб утримати чоловіка – не давати охолонути його почуттю [1, с. 31–32].

З огляду на сказане просимо студентів, згідно *табл. 2* [4]: 1). Навести приклади пасивної і активної форми поводження у любовних стосунках головних героїв: Біхтер–Бехлюль, Бехлюль–Ніхаль, Біхтер–Аднан. 2). З'ясувати і довести прикладами – чи охололи у Бехлюля почуття до Біхтер чи ні. 3). Охарактеризувати почуття Ніхаль до Бехлюля. 4). Охарактеризувати почуття Бехлюля до Ніхаль.

Запропонований вид навчальної роботи переростає у жваву дискусію, коли всі студенти намагаються висловити свою думку і довести її, таким чином формується професійно орієнтоване іншомовне навчальне середовище.

Висновки. Отже, на нашу думку, принципово важливо розглядати всі аспекти професійної підготовки майбутніх випускників університету крізь призму професійної наповненості кожної навчальної дисципліни, серед яких нами виокремлюється навчання іноземної мови (ІМ) за професійним спрямуванням, де, на підставі викладеного, стає актуальним формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища (ПОІНС) в умовах університету. У свою чергу, морально-суспільна проблематика повинна реалізовуватися у формуванні ПОІНС в умовах університету у напрямках розгляду проблем виховання, сімейно-шлюбних стосунків, ставлення до батьків, абортів, суїциду, бідності, стосунків між жінкою і чоловіком, тощо.

Література

1. *Делис Дин К.* Парадокс страсти: она его любит, а он ее нет [Электронный ресурс] / Дин К.Делис, К.Филлипс ; пер. с англ. Кирилла Савельева. – М. : Мирт; OCR: Дмитрий Макашов, 1994. – Режим доступа : http://modernlib.ru/books/delis_din/paradoks_strasti_ona_ego_lyubit_a_on_ee_net/
2. *Знаков Виктор.* Трудиться понять ближнего... / В.Знаков // Человек. – 1998. – № 5. – С. 80–89.
3. *Кручинин В.* Рынок образовательных услуг: стратегия расширения / В. Кручинин, И.Виноградова // Высшее образование в России. – 2006. – № 6. – С. 97–101.

4. *Петько Л.В.* Формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету шляхом розгляду моральних орієнтирів студентів / Л.В.Петько // «Педагогічний альманах» Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів: зб. наук. пр. – Херсон: Херсон. акад. неперервної освіти, 2016. – Вип. 29. – С. 164–172.

URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10077>

5. Семенов В.Е. Философское творчество: между Сциллой традиции и Харибдой авангарда / В.Е.Семенов, А.Н.Исаков // Вопросы философии. – 2004. – № 4. – С. 47–50.

6. *Слоневська І.Б.* Формування фундаментальних цінностей майбутнього педагога засобами зарубіжної літератури : автореф. дис... канд. філософ. наук : 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / І.Б.Слоневська. – К., 2002. – 18 с.

7. *Ask-I Metni* (Заборонене кохання), реж. Хілаль Сарал, Месуде Ерарслан (Туреччина, 2008–2010). Серії 1–158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://traffilm.net/board/seriali/serial_zaboronene_kokhamnja_na_ukrajinskij_vsi_seriji/23-1-0-220

8. *10 Suicidal Quotes And Sayings With Interpretations* [Web Site]. – Access mode :

<http://mentalhealthdaily.com/2014/09/10/10-suicidal-quotes-and-sayings-with-interpretations/>

Петько Л.В. Реализация морально-общественной проблематики в формировании профессионально ориентированной иноязычной среды обучения в условиях университета.

В статье представлены пути рассмотрения морально-общественных проблем молодежи в процессе формирования профессионально ориентированной иноязычной среды обучения в условиях университета. Автором поднимаются вопросы проблем воспитания, любви, семейно-брачных отношений, отношений между женщиной и мужчиной, межчеловеческого понимания путём диалога. Приводятся примеры профессионализации будущих выпускников университетов путем формирования иноязычного учебного среды в процессе изучения иностранных языков.

Ключевые слова: мораль, студенты, любовь, понимание, кинолента «Запретная любовь» (Турция, 2008), профессионально ориентированное иноязычная среда, обучения, университет.

Pet'ko Lyudmila. Implementation of the moral and social problems in formation of professionally oriented foreign language learning environment in conditions of university.

In the article the implementation of the moral and social problems in formation of professionally oriented foreign language learning environment in conditions of university is presented. Examples of phenomena «understanding» in interpersonal relationships in view of dialog due philosophy, psychology, literature, pedagogy, art cinema for future graduates' professional preparing in the way of formation professionally oriented foreign language learning environment are given. Necessity for fundamental values formation in the process of future specialists' preparing in the ways of professionally oriented foreign language learning environment formation in conditions of university is described.

Key words: : morality, students, love, understanding, movie «Forbidden Love» (Turkey, 2008), professionally oriented foreign language learning environment, university.